

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/960/2015
Identifikačné číslo spisu:	6613210720
Dátum vydania rozhodnutia:	09.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6613210720.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Lawyer Partners a.s., so sídlom v Bratislave, Prievozská č. 37, IČO: 35944471, proti žalovanému X. D., bývajúcemu v B., o zaplatenie 22,24 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 9 Ro 410/2013, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. septembra 2014 sp. zn. 1 Co 396/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec uznesením z 27. novembra 2013 č.k. 9 Ro 410/2013-7 zastavil konanie o žalobe podanej v roku 2013. V odôvodnení uviedol, že žalobca nepreukázal svoju argumentáciu, podľa ktorej nejde o „novú“ žalobu, ale ide o písomné vyhovie žaloby podanej v roku 2006 elektronickými prostriedkami. Pokiaľ napriek výzve súdu nezaplatil súdny poplatok za túto žalobu, bolo potrebné konanie o nej zastaviť [§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.)]. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením zo 16. septembra 2014 sp. zn. 1 Co 396/2014 napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie na základe žalobcom v roku 2013 predloženého elektronického média vytlačil jeho žaloby datované rokom 2006. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že podanie vytlačené v roku 2013 je len v inej forme vyhotovená žaloba identická s tou, ktorú súdu v elektronickej podobe doručil už v roku 2006. Po oboznámení sa s dátami uloženými na elektronickom médiu odvolací súd konštatoval, že žaloba uložená na elektronickom médiu je síce obsahovo totožná so žalobou vyhotovenou v písomnej forme a datovanou rokom 2006, elektronické podpisy na tomto médiu neboli ale aktualizované následným elektronickým podpisom s novou časovou pečiatkou. Takto podané žaloby preto nepovažoval za (platné) podania z roku 2006. Dodal, že žalobca sám nesie dôsledky toho, že žaloba nesplňa v roku 2013 náležitosti kvalifikovaného elektronického podania v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku

(ďalej len „O.s.p.“). Súd prvej inštancie nebol povinný zapísať predmetné podanie tak, akoby vyvolalo účinky začatia konania už v roku 2006, lebo je nepochybné, že konanie v roku 2006 nezačalo z dôvodu chýbajúcej technickej vybavenosti súdu. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súdny poplatok za žalobu stal splatným až vznikom poplatkovej povinnosti - podaním žaloby v roku 2013 (§ 8 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.), preto žalobca nedôvodne namietal, že jeho poplatková povinnosť zanikla 31. decembra 2009. Súd prvej inštancie teda rozhodol správne o zastavení konania z dôvodu, že žalobca nezaplatil súdny poplatok (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.). Vzhľadom na to, že poplatkovú povinnosť nesplnil ani do rozhodnutia odvolacieho súdu, odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že mu súdy odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pripomenul názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), podľa ktorého za daného skutkového a právneho stavu treba pristupovať k žalobcovej žalobe s účinkami jej podania v roku 2006. V roku 2013 teda nešlo o podanie novej žaloby, ale len o doručenie v inej forme vyhotoveného, avšak inak úplne identického podania, ktoré malo mať podľa názoru ústavného súdu účinky podania z roku 2006. Postup súdov je vecne nesprávny, lebo žalobe nepriznali účinky jej podania v roku 2006 a prehliadli, že súdny poplatok mu už v súčasnosti nemožno vyrubiť. Pokiaľ (podľa názoru súdu) žaloba nemala predpísané náležitosti, mal byť žalobca vyzvaný na jej opravu alebo doplnenie; predtým ale nebolo možné konanie o žalobe zastaviť (do úvahy prichádzalo nanajvýš odmietnutie žalobcovho podania). Postup odvolacieho súdu je rozporný, lebo na jednej strane potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za žalobu, na druhej strane ale tvrdí, že žaloba nemala predpísané náležitosti. V roku 2006 bola žaloba riadne podpísaná, spĺňala všetky náležitosti, a to aj z hľadiska časovej pečiatky a podpisu. Nebol teda žiadny dôvod nepokračovať v konaní a nerešpektovať záver vyslovený ústavným súdom. Z týchto dôvodov žalobca žiadal napadnuté uznesenie zrušiť spolu s potvrdeným uznesením a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Dovolanie bolo podané do 30. júna 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, uskutočnení dovolacieho prieskumu a vydaní (pre dovolateľa) priaznivého rozhodnutia.

6.1. Dovolaná podaná do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

6.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

7. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 6.1.,

ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

8.1. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie, dovolanie ale nesmeruje proti uzneseniu so znakmi niektorého z uznesení uvedených § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

8.2. Prípustnosť tohto dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nebola spôsobilá založiť namietaná napreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd v súvislosti s týmto konštatovaním poukazuje na judikát R 111/1998 a zjednocujúce stanovisko R 2/2016); poznamenáva, že v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho dôvody. Obdobne prípustnosť dovolania nezakladalo ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ako aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

9. Judikatúra najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na názore, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. môže dôjsť aj vtedy, keď súd zastaví konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, i keď pre to neboli dané procesné predpoklady (R 50/1997). O tento prípad ale v preskúmvanej veci nešlo. Pri posudzovaní opodstatnenosti dovolacej argumentácie žalobcu mal dovolací súd na zreteli vyjadrenie samotného dovolateľa, podľa ktorého nechcel (a v procesnej podobe ani neprejavil vôľu), aby v roku 2013 začalo občianske súdne konanie; tvrdil, že žalobu podal riadne už v roku 2006. Súdny jednoznačne vychádzali z toho, že procesný úkon, ktorý je založený v spise na č.l. 1, je „nová“ žaloba podaná v roku 2013. Žalobca naopak tvrdil, že podanie odovzdané súdu (súdom vytlačené v písomnej forme) v roku 2013 predstavuje písomné vyhotovenie riadne vyhotovenej a podpísanej žaloby podanej už v roku 2006 v elektronickej podobe.

9.1. Ak je opodstatnený názor súdu, zastavením konania nebola žalobcovi odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), a to aj pri zohľadnení (inak opodstatnenej) argumentácie žalobcu, že „nová“ žaloba nie je podpísaná. Z materiálneho hľadiska nie je totiž zásadný rozdiel medzi procesnými dopadmi zastavenia konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku a odmietnutia vadného podania - v oboch prípadoch súd konštatuje, že v konaní nemožno pokračovať. Právna úprava, ktorá bola účinná do 30. júna 2006, v takom prípade ukladala dovolaciemu súdu procesnú povinnosť odmietnuť dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

9.2. Pokiaľ je opodstatnená argumentácia žalobcu, zastavenie konania o „novej“ žalobe nemalo negatívny dopad na procesnú situáciu žalobcu (viď R 50/1999), preto žalobca nebol osobou oprávnenou podať dovolanie. Právna úprava účinná do 30. júna 2006 v takej procesnej situácii dovolaciemu súdu ukladala, aby dovolanie takéhoto subjektu odmietol podľa ustanovení § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.

10. Treba poznamenať, že vzhľadom na predmet tohto dovolacieho konania nemohla v ňom byť posudzovaná otázka, či postup súdov (odvolacieho čo do záveru, že elektronicke podanie žalobcu z roku 2006 nemôže byť z technických dôvodov v roku 2013 podkladom pre súdne rozhodnutie) zodpovedal záverom ústavného súdu.

11. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

12. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.